Zaaknummer: 23403-2022
Documentnummer: 23403-2022:022309

Raadsinformatiebrief

Onderwerp
Reactivering vliegbasis De Peel

Datum:
25 mei 2022

Geachte raadsleden,

Deze raadsinformatiebrief gaat gelijktijdig naar de gemeenteraden van: Venray, Gemert-Bakel, Deurne, Land van Cuijk, Helmond, Horst a/d Maas, Bergen, Boekel, Someren, Laarbeek, Geldrop-Mierlo, Gennep en Asten.

Het Ministerie van Defensie heeft het voornemen om vliegbasis De Peel, gelegen in gemeenten Venray en Gemert-Bakel, te reactiveren. Daartoe is een proces in gang gezet om te komen tot een nieuw Luchthavenbesluit. In deze raadsinformatiebrief nemen wij u mee in dit proces. We informeren u op hoofdlijnen over de plannen van Defensie, het proces en de zorgen die wij als college hebben. De reactivering van vliegbasis De Peel heeft effect op een groot gebied in Noord-Limburg en Noord-Brabant Oost. Daarom hebben de betrokken gemeenten besloten om gezamenlijk te reageren en ook in de toekomst gezamenlijk op te trekken.

Heropenen vliegbasis De Peel
Het Ministerie van Defensie wil de vliegbasis heropenen omdat er in Nederland onvoldoende geluidruimte is bij andere militaire vliegvelden om adequaat te oefenen. Het plan is om 18 of 24 weken per jaar met twaalf F-35 jachtvliegtuigen op te stijgen en landen vanaf de vliegbasis. Daarnaast zal het terrein worden gebruikt voor oefeningen met helikopters en C-130 Hercules toestellen, als oefenveld voor oefennaderingen en voor testvluchten met drones. Verder wordt in het document concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (cNRD) aangegeven dat gebruik van burgermedegebruik voor vliegverkeer van maatschappelijk belang, zoals vluchten met traumahelikopters, mogelijk wordt gemaakt.

Luchthavenbesluit
Om te komen tot de reactivering van vliegbasis De Peel, moet een luchthavenbesluit op basis van de Wet Luchtvaart genomen worden. Het luchthavenbesluit wordt op voordracht van de staatssecretaris van Defensie vastgesteld in overeenstemming met de minister van Infrastructuur en Waterstaat. Daarnaast dienen nog andere besluiten genomen te worden, zoals de verlening van een vergunning in het kader van de Wet Natuurbescherming en een nieuwe Wabo-vergunning.

Waar staan we nu?
De eerste stap in het proces van het luchthavenbesluit was de publicatie van de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (cNRD) door Defensie. Eenieder is van 26 juni 2019 tot en met 15 september 2019 in de gelegenheid gesteld om hierop hun zienswijzen in te dienen en er zijn 612 zienswijzen ingediend. De reactie van Defensie op de ingediende zienswijzen zijn

in december 2021 gepubliceerd in een reactienota. In deze nota geeft Defensie ook aan dat ze de noodzakelijke vergunningsaanvragen voorbereiden.

De gemeente is in overleg
De gemeente Laarbeek is, samen met andere gemeenten in de regio, aangesloten bij de Commissie voor Overleg en Voorlichting Milieu (COVM) de Peel. Dit is een adviescommissie van Defensie en hierin vindt overleg plaats over het proces om te komen tot een nieuw Luchthavenbesluit voor vliegbasis De Peel.

Gezamenlijke reactie van de gemeenten op de reactienota
Daarnaast hebben de gemeenten Venray, Gemert-Bakel, Deurne, Land van Cuijk, Horst aan de Maas, Bergen, Boekel, Helmond, Someren, Laarbeek, Gennep, Asten en Geldrop-Mierlo afgesproken om gezamenlijk op te trekken en hiermee de belangen van de gehele regio Noord-Limburg en Noord-Brabant Oost optimaal te kunnen behartigen. Nu de gemeenten in de gelegenheid zijn gesteld om te reageren op de Reactienota Luchthavenbesluit vliegbasis De Peel zijn er een gezamenlijke aanbiedingsbrief en inhoudelijke bijlage opgesteld. We informeren uw raad graag over de hoofdpunten van deze gezamenlijke reactie, zoals de gemeenten die hebben gegeven op de Reactienota in een brief aan de staatssecretaris:

Belangen inwoners borgen
Vanuit de gezamenlijke gemeenten staan wij voor de taak om de belangen van onze inwoners zorgvuldig te borgen. De reactivering van vliegbasis De Peel is een langdurig proces dat leidt tot aanhoudende onzekerheden over de leefomgeving van onze inwoners. Hieronder zetten wij op uiteenlopende onderwerpen onze zorgen en vragen uiteen.

Informatieachterstand
Als belanghebbende gemeenten hebben wij de plicht naar onze inwoners toe om volwaardig te kunnen participeren in het proces voor een nieuw Luchthavenbesluit. Onze informatiepositie is op dit moment onvoldoende om adequaat en op gelijkwaardig niveau te participeren in dit proces en van daaruit onze inwoners zorgvuldig en tijdig te informeren. Hoe gaat u ons en onze inwoners tijdig en zorgvuldig informeren?

Gezondheid en welzijn van onze inwoners
Onze inwoners zullen door de reactivering toenemend te maken krijgen met geluidoverlast. Inwoners ervaren nu al geluidoverlast van de activiteiten van vliegbasis Volkel al dan niet in combinatie met oefeningen boven en nabij de Luitenant-generaal Bestkazerne, alsmede vanwege Eindhoven en Weeze (D). Geluidoverlast heeft effect op het welzijn en de gezondheid van mens en dier. In het kader van de voorgenomen reactivering lijkt Defensie uitsluitend aandacht te hebben voor de geluidbelasting in relatie tot starts en landingen. De geluidtoename voor de regio – die na reactivering zal optreden - wordt niet nader beschouwd of is onderwerp van onderzoek. Daarnaast ligt er een relatie tussen fijnstof en gezondheid, die nog niet in beeld is gebracht. Bovendien is het belangrijk dat er aandacht komt voor de door inwoners ervaren impact op de gezondheid. Hoe gaat u deze drie aspecten van gezondheid nader onderzoeken?

Onderbouwing keuze locatie
De afgelopen 30 jaar hebben er geen vliegbewegingen plaatsgevonden op vliegbasis De Peel. We vragen ons daarom af of er in redelijkheid van verworven of bestaande rechten sprake

kan zijn. De vliegbasis is niet gebruiksklaar, alle assets zijn verwijderd of verouderd. Er is daarmee geen sprake van een vliegveld dat direct in gebruik genomen kan worden. Wij sluiten ons aan bij het advies van de Commissie m.e.r. dat er een breder onderzoek moet komen naar alternatieve locaties. Uw ministerie zal weliswaar in de MER-studie alternatieven onderzoeken, maar die betreffen uitsluitend het spreiden in de tijd van het gebruik van vliegbasis De Peel, namelijk over een periode van drie maal zes weken, zes maal drie weken of 24 weken. Er zijn geen alternatieve locaties onderzocht. Hoe komt u tot een gedegen onderbouwing waarom vliegbasis De Peel de meest geschikte locatie is in Nederland (dan wel in het grensgebied van Nederland) voor het laten opstijgen en landen van gevechtsvliegtuigen? Bij een uitgebreider onderzoek naar alternatieve locaties willen wij betrokken zijn bij het opzetten van de onderzoeksvraag en de daadwerkelijke uitvoering.

Woningbouw

Als regio staan wij voor een enorme opgave om een bijdrage te leveren aan het schrijnende tekort aan woningen. Veel bouwprojecten zijn stil komen te liggen als gevolg van de depositie van stikstof op omliggende Natura 2000-gebieden. Om de woningbouw voor de komende jaren te kunnen realiseren is het van belang dat er voldoende stikstofruimte is. Is het realistisch te veronderstellen dat de reactivering van vliegbasis De Peel en een verdere toename van stikstofdepositie een juridische blokkade vormt. Gaat u op korte termijn duidelijkheid verschaffen hoe u voorkomt dat de mogelijke reactivering van vliegbasis De Peel leidt tot een nóg moeizamer uit te voeren woningbouwopgave?

Nationale Omgevingsvisie

Deze tijd kent grote ruimtelijke vraagstukken, zoals het tekort aan woningen en de kwaliteit van de leefomgeving. Nationale regie is nodig om tot een goede en eerlijke verdeling van de fysieke ruimte te komen. Het Rijk heeft daarom een Nationale Omgevingsvisie (NOVI) vastgesteld. Binnen de NOVI zijn acht regio's aangewezen die extra steun verdienen in de ontwikkeling en aanpak van de fysieke ruimte. NOVI De Peel is één van die gebieden. Een belangrijke doelstelling voor de Peel is het realiseren van een toekomstbestendige, gezonde en natuurlijke leefomgeving. Reactivering van een vliegbasis staat haaks op deze nationale visie en de investeringen die het Rijk in deze regio doet om de visie te realiseren. Hoe ziet u de mogelijke reactivering van vliegbasis De Peel in relatie tot deze Rijksopgaven?

Wat vragen wij u

Ons belang is de zorgvuldige behartiging van de belangen van onze inwoners. Om dit goed en gedegen te kunnen doen, vragen wij u met klem om zo spoedig mogelijk antwoord te geven op de gestelde vragen in deze brief.

Vervolgtraject

In deze Raadinformatiebrief hebben wij u meegenomen in het proces dat Defensie doorloopt om te komen tot een nieuw Luchthavenbesluit en de zorgen die wij hebben. Wij hebben de staatssecretaris verzocht onze gezamenlijke reactie te betrekken in de op te stellen milieueffectrapportage (MER). Wij blijven uw raad actief informeren over volgende processtappen.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders,

gemeentesecretaris

J.W.M. van de Ven

burgemeester

F.L.J. van der Meijden